

2. Цивільний кодекс України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003. №№ 40-44. ст.356.
3. Про платіжні системи та переказ коштів в Україні. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2001. № 29. ст.137.
4. Положення про порядок здійснення банками операцій за акредитивами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1213-03#n14>.

Ключові слова: безготівкові розрахунки, форми розрахунків, платіжні доручення, акредитиви, чеки, розрахунки по інкасо, розрахунки платіжними картками.

Ключевые слова: безналичные расчеты, формы расчетов, платежные поручения, аккредитивы, чеки, расчеты по инкассо, расчёты платёжными картами.

Key words: cashless payments, forms of payment, payment orders, letter of credit, checks, collection payment, payment by payment cards.

МАТІЙКО МИКОЛА ВОЛОДИМИРОВИЧ

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри цивільного права,
кандидат юридичних наук, доцент*

РІВНІ СИСТЕМИ СПОРТИВНИХ НАГОРОД ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

У самому загальному вигляді автор «Теорії нагород» І. Бентам визначав нагороду як якусь частку блага, що дарується за реальну або передбачувану послугу, при цьому поняття нагороди неодмінно мало на увазі якесь діяння, яке вважається благом [1, с. 93, 410].

Визначаючи спорт у статті 1 Закону України «Про фізичну культуру і спорт» від 24.12.1993, як діяльність суб'єктів сфери фізичної культури і спорту, спрямовану на виявлення та уніфіковане порівняння досягнень людей у фізичній, інтелектуальній та іншій підготовленостях шляхом проведення спортивних змагань та відповідної підготовки до них, законодавець підкреслює важливість змагальності у спортивній сфері, справедливе відзначення спортивних досягнень. Застосування стимулювання та «м'якого» впливу, що є характерним для приватного права, повною мірою сприяє реалізації державної політики у сфері фізичної культури і спорту, адже сучасною тенденцією є те, що «значимість заохочення як юридичного інструменту постійно зростає» [2, с.32].

Відповідно до статті 6 Закону України «Про фізичну культуру і спорт» від 24.12.1993 центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері фізичної культури та спорту визначає систему спортивних відзнак і нагород. П.п.17 п.4 Положення про Міністерство молоді та спорту України затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 2 липня 2014 р. № 220 серед інших завдань Міністерства передбачає встановлення переліку спортивних нагород для переможців і рекордсменів всеукраїнських спортивних змагань. При цьому Положення про єдину спортивну класифікацію

України, затверджене Наказом Міністерства молоді та спорту України 11.10.2013 № 582 встановлює систему спортивних звань та розрядів, які також за своїми ознаками можуть бути віднесені до спортивних нагород, які узагальнюючи можна назвати відомчими спортивними нагородами. При цьому Законом України «Про державні нагороди України» від 16.03.2000 встановлений перелік державних нагород України, які відповідно до статті першої цього закону є вищою формою відзначення громадян за видатні заслуги у розвитку економіки, науки, культури, соціальної сфери, захисті Вітчизни, охороні конституційних прав і свобод людини, державному будівництві та громадській діяльності, за інші заслуги перед Україною, а відповідно можуть надаватися в тому числі за певні високі спортивні досягнення, але при цьому не є вузькоспеціалізованими спортивними нагородами, адже підставою їх надання можуть бути досягнення і в інших сферах. Єдиною з цього переліку державних нагород максимально наближеною до сфери фізичної культури та спорту може бути визнане почесне звання «Заслужений працівник фізичної культури і спорту України», яке відповідно до Положення «Про почесні звання України», затвердженого Указом Президента України від 29.06.2001 надається фахівцям і організаторам фізкультурно-спортивного руху, видатним ученим, тренерам, викладачам фізкультурно-оздоровчих та спортивних навчальних закладів та іншим працівникам фізичної культури і спорту, спортсменам за досягнення високих результатів у міжнародних спортивних змаганнях, вагомим заслугам в підготовці національних спортивних кадрів.

Таким чином, відповідно до зазначеного, на даний час в державі склалася відповідна система спортивних нагород, основними рівнями якої можуть бути визнані:

1. Рівень державних нагород. На цьому рівні спеціалізованою для сфери спорту нагородою є почесне звання «Заслужений працівник фізичної культури і спорту України». Своєрідність рівня в першу чергу полягає в тому що, нагородження здійснюється не організатором змагань, а суб'єктом владних повноважень, відбувається від імені держави. Відповідно до ч.2 ст. 5 Закону України «Про державні нагороди України» нагородження державними нагородами провадиться указом Президента України. Таке нагородження має відповідати всім вимогам нагородного процесу, що регламентує процедуру присвоєння державних нагород України. До цього рівня також можна віднести нагороди іноземних держав, яких відповідно до ч.4 ст. 5 Закону України «Про державні нагороди України» можуть удостоєні громадяни України.

2. Рівень відомчих спортивних нагород. Серед яких виділяються спортивні звання: заслужений тренер України, заслужений майстер спорту України, майстер спорту України міжнародного класу (гросмейстер України – для шахів, шашок), майстер спорту України та спортивні розряди: кандидат у майстри спорту України, перший розряд, другий розряд, третій розряд, перший юнацький розряд, другий юнацький розряд, третій юнацький розряд. Особливістю цього рівня спортивних нагород є те, що нагородження ними відповідно до виду нагород

здійснюється відповідно до Розділів IV та VII Положення про єдину спортивну класифікацію України, затвердженого Наказом Міністерства молоді та спорту України 11.10.2013 № 582:

- спортивні звання – наказом Мінмолодьспорту України;
- спортивний розряд "Кандидат у майстри спорту України" та перший спортивний розряд – наказом структурного підрозділу з фізичної культури та спорту обласних та Київської міської державної адміністрації (у разі потреби за рішенням, структурного підрозділу з фізичної культури та спорту обласних та Київської міської державної адміністрації, повноваження на присвоєння спортивного розряду "Кандидат у майстри спорту України" та першого спортивного розряду може бути надано структурному підрозділу з фізичної культури та спорту виконавчого органу місцевого самоврядування в містах обласного значення);
- другий розряд, третій розряд – структурним підрозділом з фізичної культури і спорту районної державної адміністрації, виконавчого органу місцевого самоврядування в містах обласного значення;
- перший, другий та третій юнацькі спортивні розряди – в олімпійських та неолімпійських видах спорту – закладами фізичної культури і спорту, статутними документами яких передбачений розвиток відповідних видів спорту; у видах спорту інвалідів – регіональними центрами з фізичної культури і спорту інвалідів "Інваспорт".

Положенням про єдину спортивну класифікацію України, затвердженим Наказом Міністерства молоді та спорту України 11.10.2013 № 582 також передбачаються умови надання, опис форми нагород цього рівня, опис нагородних документів.

Нагороди спортивних змагань та конкурсів всіх видів. Серед нагород цього рівня можна виділити спортивні нагороди міжнародних змагань, спортивні нагород всеукраїнських спортивних змагань, інші спортивні нагороди.

Серед спортивних нагород можна виділити перехідні (які вручається по черзі, тим хто виграв у спортивному змаганні) та неперехідні нагороди (залишаються у переможця назавжди).

Зовнішня форма спортивних нагород здебільшого втілюється в речах, які вільно перебувають в цивільному обороті. При цьому передача символу спортивної нагороди (її зовнішньої форми) від нагородженого спортсмена іншому суб'єкту не передбачає переходу всіх інших благ, що пов'язані із нагородою.

До того спортивні нагороди певного рівня також можуть передбачати особливості правового режиму. Так до обігу нагрудного знаку до почесного звання «Заслужений працівник фізичної культури і спорту України», що є державною нагородою, відповідно до Закону України «Про державні нагороди України» як і для інших державних нагород встановлені певні обмеження.

До спортивних нагород з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння а також таких, що становлять культурну та історичну цінність також можуть встановлюватися обмеження, щодо порядку їх вивезення за межі України.

Щодо відомчих спортивних нагород (спортивних звань та розрядів) Розділом IX. Положення про єдину спортивну класифікацію України, затвердженим Наказом Міністерства молоді та спорту України 11.10.2013 № 582, що має назву «Порядок вручення, носіння та зберігання нагрудного знака, посвідчень про спортивні звання та спортивні розряди» по суті передбачено тільки те, що: особам, яким присвоєно спортивне звання, вручаються посвідчення та нагрудний знак зразка, встановленого Мінмолодьспортом України, вручення посвідчень та відповідних нагрудних знаків "Заслужений тренер України", "Заслужений майстер спорту України", "Майстер спорту України міжнародного класу (Гросмейстер України)", "Майстер спорту України" здійснюється Мінмолодьспортом України, порядок вручення нагрудних знаків та посвідчень про спортивні розряди визначається організаціями, які їх присвоюють. Отже, не дивлячись на назву розділу, вимоги щодо носіння та зберігання нагрудного знака, посвідчень про спортивні звання та спортивні розряди у Положенні не наводяться. Зазначену невідповідність, на нашу думку, можливо усунути, додавши відповідні пункти до зазначеного розділу, або змінивши назву розділу.

Щодо рівня нагород спортивних змагань та конкурсів всіх видів законодавець не встановлює загальних вимог щодо якостей та обігу зазначених об'єктів, залишаючи їх на розсуд місцевого або локального нормативного регулювання. Вважаючи застосування до зазначеного виду відносин приватноправових засад регулювання цілком виправданим, загальною пропозицією в цьому аспекті можна визначити законодавче встановлення самих загальних меж щодо зрозумілості рівня та виду змагань, спортивного досягнення, можливості використання символів та слів на нагороді, що надається спортсмену, та у відповідних нагородних документах.

Список використаної літератури:

1. Сорокин П. Преступление и кара, подвиг и награда. Социологический этюд об основных формах общественного поведения и морали. СПб.: Изд-во РХГИ, 1999. 448с.
2. Ныrkов В. В. Поощрение и наказание как парные юридические категории: Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата юридических наук. 12.00.01 – Теория и история права и государства; История правовых учений. Саратов. 2003. 34с. С.32.

Ключові слова: спортивна нагорода, нагорода, спортивне право, об'єкт спортивного права.

Ключевые слова: спортивная награда, награда, спортивное право, объект спортивного права.

Key words: sports award, award, sports law, object of sports law.